

СТАНОВИЩЕ

от доц.д-р Ирина Тончева Георгиева, преподавател в департамент „Нова българистика“ на НБУ, хабилитация в направление 2.1. Филология

върху представените научни трудове за участие в конкурс за доцент по професионално направление 2.1.Филология, обявен в ДВ бр.97/06.12.2016г. с кандидат гл.ас.д-р Галина Недялкова Куртева

Кратки автобиографични данни

Галина Недялкова Куртева е родена на 22.07.1955г. Средното си образование завършва през 1973г. От 1973 до 1977г. следва в СУ „Св. Кл. Охридски“, специалност „Българска филология“, втора специалност „Педагогика“. През 1977г. се дипломира като магистър по българска филология с втора специалност педагогика. От 1989 до 1994г. е докторант в Института по славянски изследвания и балканистика към Руската академия на науките. През 1994г. защитава дисертация на тема: „Структурные и функциональные особенности диалога в современном болгарском языке“. През 1997г. завършва СУ „Св.Климент Охридски“, специалност „Английски език и литература“. От 1978 до 1992г. работи в ИЧС като преподавател по български език за чужденци. От 1996 до 2001г. е преподавател по български език, семантика и синтаксис в СУ „Св.Кл.Охридски“. От 1993 до 2001г. работи в НБУ като директор на БП „Еврославистика“. От 2000г. до момента е преподавател в департамент „Нова българистика“ на НБУ.

I. Изследователска /творческа/ дейност и резултати.

Гл.асистент д-р Галина Куртева е автор и преподавател на редица лекционни курсове, като: Българският книжовен език - начин на употреба; Езикови метаморфози на новото хилядолетие; Увод в славянските култури; Български език за академични цели; Български език за академични цели; Български език за чужденци А1-1 част; Вселената, наречена Китай; Езикова култура (за чуждестранни студенти от подготвителна програма по български език; Съвременната езикова комуникация; Език и народопсихология (съвм. с доц. И. Георгиева); Езикова култура - II част (за чуждестранни студенти/ и др.

Самостоятелно и в съавторство тя е разработила една монография, учебник по български език за чужденци /ниво А1-А2/ „Здравейте“ /в съавторство с Кр.Бумбарова и Ст.Бъчварова/, учебник по български език за чужденци /ниво В1-В2/ „Здравейте“ /в съавторство с Кр.Бумбарова и Ст.Бъчварова/, учебни помагала, редица студии, статии и публикации, общо 32 публикации на брой.

Творческата дейност на гл.ас.д-р Галина Куртева е свързана с чуждоезиковото обучение и преподаването на български език като чужд.

Общият списък на публикациите на участника в конкурса гл.ас. д-р Галина Куртева съдържа 32 заглавия. Представените трудове са в областта на приложната лингвистика, прагматиката и лингводидактиката, както и методиката на преподаване на български език като чужд, езиковата компетентност, оценяването чрез тестове в чуждоезиковото обучение.

Дисертационният труд на кандидатката „Структурные и функциональные особенности диалога в современном болгарском языке“ е в същата научна област. Той формира солидна теоретична база, върху която авторката решава множество конкретни научни задачи. Д-р Куртева изследва ролята и мястото на диалога, както и структурно-функционалните му особености. В изследването диалогът се разглежда като процес на речево взаимодействие, като една от най-разпространените и същевременно най-сложните форми на човешко общуване, а в по-широк план – и на човешката дейност изобщо.

Гл.ас. д-р Галина Куртева участва в конкурса за доцент със солиден брой теоретични трудове и разработки, а също така практически пособия, учебници по български език като чужд и по методика на обучението по български език „Здравей“; създаване на цялостен комплект от тестове и тестови задачи както за отделни курсове, така и за нуждите и в съответствие с градацията на учебния материал.

Обект на нейното внимание са теоретичните разработки, посветени на:

- „Граматичният минимум в обучението по български език като чужд – ниво А1 (в контекста на Общата европейска езикова рамка)“ в съавт.с д. Димитрова, в Сб. „Национална между университетска конференция „Език, литература, многоезичие“, 2009 г. ,с.65-75
- „Категорията определеност в българския език като чужд“;-в сб. „Времената отлитат, написаното остава“, изследвания в чест на доц. Ани Леви, НБУ, 2013, с.173-191
- „Некоторые трудности при изучение фонетики и графики болгарского языка как иностранного в рускоязычной аудитории“, в съавт., в сб. „Актуальные проблемы общего и регионального языкознания, Уфа, 2013, с.137-142
- Преподавание болгарского языка как иностранного в НБУ”– Международен семинар по превод на НБУ и ПНИПУ, ноември 2014 г.
- "Категорията род на прилагателните имена в българския език като чужд –характеристика и анализ на грешки " - статия в Годишник на Департамент "Романистика и германистика"-2015 г.
- "Категорията род на съществителните имена в българския език като чужд", в сб „В началото бе словото“, сборник в чест на проф. Мария Китова-Василева, д.н., НБУ, 2015 г.,165-179
- „Усвояване на категорията определеност в български език от рускоезични студенти „ в сб. «Scientia est potentia”, Юбилеен сборник по случай 65-та годишнина на доц. д-р Нели Раданова, изд. на Департамент “Романистика и германистика”-2015 г.
- “За категорията число на съществителните имена в съвременния български език като чужд ” – в Годишник на Департамент "Нова българистика", 2015 г.
- "Някои наблюдения върху типологията на грешки в именната система на българския език като чужд (теоретично описание в светлината на анализа на грешки), Годишник на Департамент “Романистика и германистика”, 2016 г., в чест на доц. д-р Ани Леви.

Монографията на д-р Куртева „Реализация на категориите род, число и определеност в номиналната система на българския език като чужд /през призмата на отклоненията от нормативната граматика/“ представлява солиден хабилитационен труд.

Изследването включва Увод, 3 глави, заключение, библиография, общо 188 страници. Изборът на тема, както и целите и задачите на хабилитационния труд са амбициозни и сполучливи, обосновани са в увода и в глава първа. Те заемат 20 стр. и са посветени на някои основни характеристики на българския език като чужд от гледна точка на теорията на грешките както и да се открият най-характерните аспекти на

българската граматика, които представляват трудност за всички, изучаващи български език като чужд. В глава втора се описва феноменът грешка, обосновава се необходимостта от анализ на грешките през призмата на българската морфологична система. Третата глава е посветена на граматичните трудности при изучаването на български език като нероден.

Ще се спра по-подробно на глава I, в които виждам няколко приноси теоретични постановки, защото те са необходимо условие за осъществяване на изчерпателно описание на анализирания материал в глава трета. Д-р Куртева си поставя изследователската задача да определи как чрез систематизиране и анализ на грешките да се минимизират и дори елиминират основните трудности в именната система на български език като нероден. Спецификата на изследването е съзнателно търсената и използвана разнородна аудитория от респонденти, което дава възможност да се проследи процеса на усвояване на езика и за диагностиране на системните грешки. С интерес и с голяма полза за себе си в качеството си на преподавател по руски език прочетох заключенията на д-р Куртева за ролята на интерференцията и влиянието на родния и другите чужди езици при учащите се на стр.15, 27,35,64 и редица други места.

Напълно подкрепям тезата на авторката, че грешката, като сложно и комплексно явление, може да бъде разглеждана в различни аспекти: не само в лингвистичен, но и в когнитивен и културологичен аспект.

Съдържанието на глава II ни запознава с метода „Анализ на грешки“. Авторката убедително доказва, че този метод е необходим за прогнозирането и диагностицирането на трудностите на определени езикови нива, за откриване на закономерностите при изучаването на чужд език; за решаване на практически проблеми, възникнали по време на обучението и т.н /стр.37/.

Глава III представлява детайлно и задълбочено описание на грешките на ниво реализация на категориите род, число и определеност. Д-р Куртева демонстрира отлично познаване на морфологичните категории и езикови единици, при реализацията на които редовно се наблюдават грешки и отклонения от езиковата норма. Тя прави важно уточнение, че характерните за аналитичните структури на езика конструкции „предлог + име“ са трудно усвоими поради полисемантичния характер на предлозите в българския език /стр.48/. Това се отнася и до номиналната категория определеност, която заедно с рода и числото са сред най-трудноусвоимите категории в българския език като чужд.. Приносен момент е систематизирането на грешките и отклоненията от нормата и на тази основа са направени изводи за причините, които ги предизвикват. Данните от това изследване дават възможност да се прогнозира и идентифицират типовете универсални грешки. Дава се важна информация относно диагностиката и прогностиката на грешките в процеса на изучаването на български език като чужд.

II. Учебна и преподавателска дейност.

Учебна работа

- Изпълнена норма за учебна заетост съгласно Наредбата за заетост през целия период
- Обща оценка за изминалия период от Центъра по качество - 4.46
- Редовно използване на Модул

Използване и качване в системата на автентични текстове, презентации, тестове, линкове, лексикален и граматичен материал, слайдове, задачи и 208 курсови работи (реферати) проверени електронно. Изработване на тестове за оценяване и определяне на ниво по български език за Еразъм студенти. Всички лекционни курсове са под формата на Power Point.

- Работа със студенти и докторанти, работа с Еразъм студенти

Повече от 5 години като ръководител на двата проекта- Еразъм и Еразъм+, провежда системна работа с всички Еразъм студенти, изучаващи български език (125 студенти).

III. Административна и обществена дейност.

Гл.ас.д-р Галина Куртева е Автор и директор на програма „Еврославистика-Приложна лингвистика-славянски и западен език”, 1995-2001. Отговорник е на секция «Български език за чужденци» към ФБО (2009-). Организатор и участник на лятното училище по български език и култура– ръководител (2010 -)

IV. Мнения, препоръки и бележки.

Моето мнение е, че работата само би спечелила, ако авторката по-ясно изразява своята позиция и откроява по-смело своето лично виждане, когато прави преглед на основните методологични концепции на стр.19. Също така смятам, че този обзор е могъл да бъде по разширен и по-обстоен.

На стр.26 Галина Куртева дава подробна характеристика и определение на понятието „междинен език“. Бих искала да добавя, че освен изброените термини, се среща и терминът „език-посредник“, като например в изследванията на Анна Вежбицкая и др.

V. Заключение.

Всички представени трудове отговарят на изискванията и стандартите за академични публикации, доказателство за което е международният авторитет на научните издания, в които са приети за публикуване. Те са написани в специфичен авторски стил, който позволява в случаите на съавторство да се разграничи личното участие на Галина Куртева.

Всичко това ми дават основание с пълна убеденост да препоръчам на почитаемото научно жури и оторизираните от закона университетски институции, да присъдят научното звание „Доцент” на главен асистент д-р Галина Куртева.

23.02-2017г.

доц. д-р Ирина Георгиева